KONSTITUCIJA VELIKE LOŽE SRBA, HRVATA I SLOVENACA »JUGOSLAVIJA« U OR. BEOGRADU

Osnovna načela.

I

Masonski je Savez udruženje slobodnih ljudi, čije poreklo potiče iz srednjevekovnog građevinarskog bratstva. Njemu je osnova čisti etički zakon, koji nalazi izraz svoj u slobodno zidarskim propisima, a ponajpače u t. zv. »Starim dužnostima slobodnih zidara«.

II

Svi ljudi, bilo kojeg znanja i umenja ili u kom bilo stanju i položaju, budući rođeni pod jednakim zakonima prirode, imaju i jednaka prava u društvu. Toga radi se i slobodni zidari susreću kao Braća, i svoj Savez smatraju Bratskim Savezom. U istom smislu oni neguju i šire bratsku ljubav i naspram bližnjih u profanim krugovima.

III

Sav rad i ceo život u Savezu zasnovan je na ljubavi, istini, pravičnosti i čovečnosti. Polazeći sa ove osnove, Savez presađuje pomenute vrline i u profano društvo:

sredstvom simboličkih obreda i običaja u Kraljevskoj U.:

vaspitnim negovanjem osećaja milosrđa naspram bližnjih;

urednim životom, porodičnim i ličnim; i primernim radom na svemu što je dobro, lepo i korisno po celinu i po pojedince.

IV

Masoni poštuju velikoga tvorca svih svetova i tolerišu svačiju veru. Međutim Savez ne pripada nikakvoj sekti ili dogmi; on dakle ne vrši ni verski ni crkveni kult. U njemu je svak Brat mio, koje vere bio.

V

Kao otvoren protivnik sputavanja slobode savesti, veroispovesti i mišljenja, Masonski Savez brani svim legalnim sredstvima ove individualne neprikosnovenosti. A kao pobornik ličnoga prava i ubeđenja, on je i protivnik svakoga pritiska i sprečavanja verskih ili političkih ubeđenja.

VI

Masoni Jugoslavije ljube svoju Otadžbinu; oni su joj odani i verni. Oni smatraju svojom zapovednom dužnošću, da brane njenu slobodu, samostalnost i nepovrednost njene celine, sarađujući na podržavanju unutrašnjeg reda i mira — rečju, pismom i delom. Prema tome, oni mogu učestvovati u svakom javnom

poslu; ali u tome treba da su rukovođeni vazda masonskim principima. Jer, ovako radeći u svojoj Otadžbini, oni doprinose i blagostanju svega čovečanstva.

VII

Lože su mirne i zatvorene Radionice. U njima nije isključeno uzajamno obaveštavanje o verskim, političkim i uopšte socialnim pitanjima, ali vazda u granicama masonskih principa. Međutim, lično samoodređenje izvan Loža slobodno je.

VIII

Masonski Savez prima u svoju sredinu slobodne ljude, dobroga glasa i oduševljene željom za negovanjem vrlina i morala u društvu. On ne razbira ni za njihovu narodnost, ni za njihovo političko ubeđenje, ni za njihov građanski položaj. Ali ne dopušta propagiranje u članstvo, već daje u diskreciji tražena obaveštenja samo utoliko, ukoliko nađe, da bi neko od zainteresovanih bio dostojan zadrugar velike Masonske Porodice.

IX

Istorija Masonstva, masonska načela i masonski ciljevi nisu nikakva tajna. Ali postojeće unutrašnje obrede i utvrđene znakove za raspoznavanje zabranjeno je odavati.

X

Masoni su obavezni da budu verni i odani zakonima svoje Lože. Oni skrupulozno čuvaju njenu neprikosnovenost od svakog onog, koji ne pripada Savezu; brane masonske interese i izbegavaju da u profanim krugovima raspravljaju masonska pitanja.

XI

Masonima stoji na volju da, u skladu s postojećim propisima, istupe iz Saveza, kad god nađu za dobro.

XII

Porodični život među Masonima, kao i odnos prema masonskim porodicama, pa i prema profanim krugovima, neguje se na najvišoj moralnoj osnovi, i smatra se svetinjom.

DEO PRVI

I Opšte odredbe

§ 1.

Na teritoriji ujedinjene države Srba, Hrvata i Slovenaca postoji velika slobodnozidarska vlast pod imenom: VELIKA LOŽA SRBA, HRVATA I SLOVENACA »JUGOSLAVIJA«. Nju sastavljaju:

a) Lože, koje sada postoje u Srbiji, u Savezu;

b) Lože, koje sada postoje u Savezu u Hrvatskoj i Slavoniji;

c) Ostale Lože na teritoriji države SHS po prilasku u Savez;

d) Sve Lože, koje bi se osnovale docnije u istoj državi.

§ 2.

Velika Loža, primajući pod svoju moćnu zaštitu sve pomenute Lože, stara se:

a) da održava veze bratskoga prijateljstva i jedinstva između svih Radionica;

b) da se stara o širenju i unapređenju Masonstva u celoj Jugoslaviji;

c) da doprinosi opštem napredovanju Masonstva u celom svetu; i

d) da održava veze prijateljstva sa masonskim ustanovama u drugim državama.

§ 3.

Po načelu uzajamnosti priznaje Velika Loža SHS »Jugoslavija« sve Konstitucije i Rituale, propisane pravom i potpunom masonskom i Jovanovskom Velikom Vlašću.

§ 4.

Velika Loža SHS »Jugoslavija« ne priznaje i ne dopušta nijednoj masonskoj Vlasti pravo, da osniva ili afiluje Lože na teritoriji države Srba, Hrvata i Slovenaca. U istom smislu odriče se i ona toga prava u drugim državama.

§ 5.

Suština i cilj Masonstva u oblastima »Jugoslavije« izraženi su u trima simboličkim stupnjevima.

Viši stupnjevi svih sistema nemaju za Veliku Ložu SHS, kao ni za potčinjene joj Lože, nikakve obavezne sile. Prema tome, nosioci viših stupnjeva mogu dolaziti na radove Jovanovskih Loža samo u svojstvu Brata Majstora (na trećem stupnju).

II Posebna naređenja

Odredba 1

Velika Loža

§ 6.

Velika Loža SHS »Jugoslavija« jedina je najviša masonska Vlast u državi Srba, Hrvata i Slovenaca. Veliku Ložu sačinjavaju ovi organi:

a) Godišnja Skupština,

b) Veliki Majstor,

c) Savezno Veće,
d) Upravno Veće,
e) Jovanovske Lože.

§ 7.

Velika Loža sastavljena je iz ovih Velikih Časnika:

Veliki Majstor
Zastupnici Velikoga Majstora
I. Veliki Nadzornik
II. Veliki Nadzornik
I. Veliki Tajnik
II. Veliki Tajnik
Veliki Rizničar
Veliki Besednik
Veliki Obrednik
Veliki Zastavnik
Veliki Dvernik
Veliki Domaćin
Veliki Ispovednik
Veliki Mačonoša
Veliki Milosrdnik.

§ 8.

Stalno sedište Velike Lože je u Beogradu — Prestonici države Srba, Hrvata i Slovenaca. Od Velikih Časnika kandiduju se i biraju, u svakom slučaju, Veliki Tajnici i Veliki Rizničar iz Članova Loža u Beogradu.

§ 9.

Dužnosti Velikih Časnika počasne su, sem dužnosti I. Velikoga Tajnika, koje su vezane za naročite pogodbe.

§ 10

I. Veliki Tajnik saziva Savezno i Upravno Veće na sastanke, prema Konstituciji i naređenjima Velikoga Majstora. On rukovodi celokupnom prepiskom Velike Lože; izdaje certifikate, diplome i sve ostale isprave u ime Velike Lože; uređuje službeni list; potpisuje sve odluke, rešenja, isprave i ostale spise Velike Lože; i vodi zapisnike na godišnjim i vanrednim Skupštinama, kao i na svima sastancima Saveznoga i Upravnoga Veća.

§ 11.

Važnije predmete Velike Lože potpisuje Veliki Majstor, a prema potrebi potpisuje ih I. Veliki Tajnik koji je i čuvar pečata, Rituala i Matrikule Velike Lože.

§ 12.

I. Veliki Tajnik upravlja celokupnom Arhivom i Bibliotekom Velike Lože; i vodi inventar njezine celokupne imovine.

§ 13.

II. Veliki Tajnik, sporazumno sa I. Velikim Tajnikom, vodi spoljašnu korespondenciju, a u eventualnom slučaju on ga i zastupa.

§ 14.

Veliki Besednik je čuvar Konstitucije, Statuta, Domaće Uredbe i svih ostalih propisa Velike Lože. On bdi da se one tačno primenjuju i vrše.

§ 15.

U svim načelnim debatama, na Skupštini ili u Većima, Besednik svodi mišljenja govornika i ima završnu reč, posle koje je svaka dalja debata isključena.

§ 16.

Na svim radovima, svečanostima, posmrtnim uspomenama, kao i u Većima ili na Skupštinama, Besednik ima prava na reč u svako doba.

§ 17.

Veliki Rizničar je čuvar novca i novčanih vrednosti Velike Lože. On

pribira dažbine od svih Loža; naplaćuje propisane takse za prijam, afiliaciju, uzvišenja, diplome, certifikate i ostalo; vodi računske knjige o primanjima i izdavanjima Velike Lože; i ne isplaćuje ništa bez odobrenja Velikoga Majstora.

§ 18.

Na svršetku svake godine podnosi Veliki Rizničar Upravnom Veću godišnji obračun kako redovne Riznice, tako i svih Fondova Velike Lože. A Upravno Veće upućuje to Saveznom Veću koje, posle izvršenoga proveravanja, (kontrole), sprovodi narednoj Skupštini na odobrenje. Ovo odobrenje ujedno je razrešnica Velikom Rizničaru.

§ 19.

Istoj Skupštini podnosi Veliki Rizničar putem Saveznoga Veća, na odobrenje predračun o svima primanjima i izdavanjima Velike Lože za godinu, koja dolazi. U granicama odobrenoga predračuna on udešava svoje računske poslove preko godine.

Velikoga Rizničara pomaže i eventualno zastupa Veliki Milosrdnik.

§ 20.

Dužnosti ostalih Velikih Časnika predviđene su u Ritualima, Statutu i Domaćoj Uredbi Velike Lože.

Odredba 2

Godišnja Skupština

§ 21.

Godišnja Skupština je najviši organ Velike Lože SHS. Ona suvereno rešava sve podnesene joj predmete.

§ 22.

Prava i dužnosti Godišnje Skupštine osnivaju se na ovim odredbama:

a) da čuva Konstituciju,

b) da utvrđuje i menja Statut i Rituale Velike Lože,

c) da proverava i odobrava Statute i Rituale Loža pod svojom zaštitom,

d) da rešava sva pitanja podnesena joj od strane Saveznoga Veća,

e) da održava relacije prijateljstva sa Velikim Ložama i Velikim Orientima na strani i da s njima stupa eventualno u Savez,

f) da bira Velikoga Majstora, i sve ostale Velike Časnike,

g) da bira Savezno Veće,

h) da odobrava osnivanje novih Loža pod zaštitom Velike Lože SHS,

i) da presuđuje pojavljene sporove između Saveznog Veća i Loža,

j) da rešava o suspendovanju ili prestanku Loža,

k) da donosi odluku o svima računskim pitanjima,

l) da proverava i odobrava godišnji izveštaj Saveznoga Veća,

m) da daje počasna članstva, i

n) da eventualno raspravlja i sva druga pitanja.

§ 23.

Godišnju Skupštinu sačinjavaju:

A) Članovi s pravom glasa:

a) Članovi Saveznog Veća.

b) Starešine Loža ili njihovi zastupnici,

c) Naročiti delegati Loža.

B) Članovi s pravom saveta:

a) Počasni Veliki Majstor,

b) Počasni Članovi Velike Lože SHS,

c) Predstavnici stranih masonskih Vlasti pri Velikoj Loži SHS.

§ 24.

Svaka Loža bira za Skupštinu po dva delegata i dva zamenika iz reda svojih aktivnih članova na trećem stupnju.

§ 25.

Godišnja Skupština sastaje se:

a) redovno u martu svake godine, i

b) vanredno, na predlog Saveznoga Veća, ili kad to zatraže dve trećine Loža. U tom slučaju ona mora biti sazvana najdalje u roku od dva meseca posle podnesenoga predloga.

Skupštine saziva Veliki Majstor svakad na mesec dana ranije. Uz dotični cirkular mora biti priložen i dnevni red.

§ 26.

Sva glasanja na Skupštinama vrše se po pravilu dizanjem ruku. Ali, prema rešenju većine, može izuzetno da se izvrši i tajno glasanje. Međutim, svi izbori na Skupštini vrše se samo tajnim glasanjem i apsolutnom većinom glasova, prvi put, ili relativnom većinom drugi put.

Svak glasa lično i samo za sebe.

§ 27.

Skupštine su suverene u rešavanju. Sva skupštinska rešenja obavezna su za sve Lože pod zaštitom Velike Lože Srba, Hrvata i Slovenaca.

§ 28.

Svaki aktivan Mason može da prisustvuje na skupštinskim sastancima kao slušalac. Ako Skupština u izuzetnim slučajevima odluči protivno, onda mogu prisustvovati samo aktivni članovi njenih Loža.

§ 29.

Na redovnim godišnijm Skupštinama radi se po Ritualu.

§ 30.

Sva skupštinska rešenja saopštavaju se Ložama, bilo u izvodu, bilo cirkularima, bilo putem službenoga lista.

§ 31.

Mesto za saziv godišnje Skupštine nije stalno. Skupština koja zasedava, donosi na završetku svoga rada rešenje o mestu, u kom će se imati da sazove za naredni sastanak, imajući vazda na umu, da sva tri glavna grada države Srba, Hrvata i Slovenaca budu naizmence obuhvaćena.

Odredba 3

Veliki Majstor

§ 32.

Veliki Majstor je neposredni Starešina Velike Lože Srba, Hrvata i Slovenaca »Jugoslavija«. On je najautoritativniji predstavnik Masonstva u državi Srba, Hrvata i Slovenaca. Njegova je briga, da se čuvaju Konstitucija i masonska načela. On održava čvrst lanac sloge i jedinstva među članovima svih Loža Jugoslavije. Svojim autoritetom širi masonski duh, održava red u Ložama, podržava aktivnost i bratsku ljubav među članovma.

Veliki Majstor predsedava na skupštinama i Većima; vrši privremeno suspendovanje i uzima na odgovor u slučajevima neverstva. On podnosi Skupštini, sporazumno sa Saveznim Većem, predlog za izbor Velikih Časnika; postavlja Poverenike u smislu odredbe o Povereni-

cima; osvećuje nove Lože i posvećuje Starešine Loža; ima prava da rukovodi radovima na sva tri stupnja; proverava Rituale, Statute i ostale naredbe svih Loža; delegira članove Saveznoga Veća u inspekcije i ima i sva druga prava skopčana s njegovim visokim položajem, kome uostalom pripadaju sve najviše Masonske privilegije i počasti.

§ 33.

Velikoga Majstora bira Skupština iz reda aktivnih Članova Loža, koje rade pod zaštitom Velike Lože Srba, Hrvata i Slovenaca. Za Velikoga Majstora mogu da budu kandidovana samo ona Braća, koja su najmanje pet godina (neprekidnih) na majstorskom stupnju i bila Starešine Loža bar jednu godinu dana. Izuzetno od ovih pogodaba može da bude izabran za Velkoga Majstora i onaj Brat i redovan Član Lože, koj ima specijalnih zasluga.

§ 34.

Izbor Velikoga Majstora vrši se na ovaj način:

Svaka Loža podnosi Saveznom Veću kandidaturu od tri Brata Majstora; a Savezno Veće, pošto od svih kandidatura načini jedan opšti pregled, upućuje ovaj Skupštini, koja po njemu bira Velikoga Majstora. Kod jednakoga broja glasova smatra se da je izabran onaj koji je po svom ulasku u Savez najstariji.

Mandat za Velikoga Majstora traje tri godine. On ne može biti biran na ovaj položaj u narednom izboru.

§ 35.

Kad se položaj Velikoga Majstora uprazni pre vremena, zauzima ga njegov I. ili II. Zastupnik, do sastanka naredne Skupštine.

Odredba 4

Savezno veće

§ 36.

Za rukovođenje poslovima u Velikoj Loži Srba, Hrvata i Slovenaca »Jugoslavija«, za nadzor njezinoga unutrašnjega života, kao i za njezinu reprezentaciju spolja, postoji Savezno Veće sastavljeno iz ovih faktora:

Velikoga Majstora i njegovih Zastupnika, I. i II. Velikog Nadzornika, I. i II. Velikog Tajnika, Velikog Rizničara, Velikog Besednika, Velikog Obrednika, Velikog Zastavnika Velikog Dvernika, Velikog Domaćina, Velikog Ispovednika, Velikog Mačonoše i Velikog Milosrdnika — koji su Članovi Saveznog Veća po svojim položajima. A sem ovih, ima Savezno Veće još po dva Člana po izboru iz reda Članova pojedinih Loža na trećem stupnju.

§ 37.

Izbor Članova Saveznoga Veća vrši se na ovaj način:

Odmah posle izbora Velikoga Majstora Skupština bira prema podnesenim kandidacijama svih Loža, računajući na svako mesto po tri kandidata, dva Člana za Savezno Veće iz svake Lože, na način kao i izbor Velikoga Majstora.

§ 38.

Mandat Članovima Saveznoga Veća traje tri godine. Oni mogu biti kandidovani i birani i za druge tri godine. Međutim, eventualno upražnjena mesta dopunjuje Savezno Veće privremenim izborom do nove Skupštine.

§ 39.

Dužnosti Članova Saveznoga Veća, kao i Velikih Časnika Velike Lože počasne su, izuzimajući dužnosti I. Velikog Tajnika.

§ 40.

Savezno Veće sastaje se po pravilu svaka tri meseca jedamput, a na poziv Velikoga Majstora i više puta. Samo ona njegova rešenja smatraju se za punovažna i izvršna, koja su donesena u prisustvu najmanje jednoga Člana više od polovine. A pri jednakom broju glasova rešava ona strana, na kojoj je i glas predsedavajućega.

§ 41.

U nadležnost Saveznog Veća spadaju u glavnom ove dužnosti:

a) da formuliše predloge i daje mišljenja o podnescima i predstavkama Loža ili Braće za Skupštinu;

b) da izvršuje sva Skupštinina rešenja;

c) da proverava i odobrava Ložine Rituale, Statute i Domaće Uredbe, ako su u saglasnosti sa Konstitucijom, i u duhu Jovanovskoga Masonstva;

d) da saziva na savetodavna većanja Starešine Loža ili Poverenike, kad nađe za potrebno;

c) da privremeno odobrava izvesne Ložine izdatke i godišnje račune Velike Lože;

f) da ispituje godišnje izveštaje Loža i sastavlja glavni godišnji izveštaj Velike Lože za Godišnju Skupštinu;

g) da održava veze sa svima Ložama pomoću cirkulara ili službenoga časopisa;

h) da oprezno motri na sve pokrete i radnje u Ložama, da čuva principe institucije u svoj njihovoj čistoći i da se stara o najtačnijem izvršenju odredaba Konstitucije, Rituala, Statuta i Domaćih Uredaba;

i) da presuđuje eventualne sporove između Časnika i Članova Loža, između Loža i Članova, ili između pojedinih Loža uzajamno;

j) da održava relacije sa Velikim Ložama, Velikim Orientima i drugim priznatim Velikim Masonskim Korporacijama, imenujući svoje Predstavnike kod njih;

k) da propisuje, menja i dopunjuje Domaću Uredbu Velike Lože; i

l) da dragovoljno posreduje i u onim pitanjima, gde se njegovo posredovanje traži i za koja se oseća nadležno.

Odredba 5

Upravno veće

§ 42.

Upravno Veće je egzekutivni organ Saveznog Veća. Njega sastavljaju: Veliki Majstor (ili njegovi Zastupnici) i I. Veliki Tajnik — kao redovni, a Veliki Rizničar i Veliki Besednik — kao vanredni Članovi. Poslednja dvojica pozivaju se na sastanke samo po pitanjima računskim i pravnim.

§ 43.

Upravno Veće neposredno je potčinjeno i odgovorno Saveznom Veću za sve svoje poslove.

Odredba 6

P o v e r e n i c i

§ 44.

Veliki Majstor postavlja u svakoj Loži po jednoga od tri predložena mu kandidata iz reda njenih aktivnih Članova na 3. stupnju za svoga Poverenika. Mandat Poverenicima ističe posle jedne godine; a ako Veliki Majstor po isteku ovoga roka ne zatraži nov predlog, važiće prvi izbor i dalje.

§ 45.

Poverenicima je zadatak, da motre, da li se u Ložama tačno radi po Konstituciji, Ritualu, Statutu i Domaćoj Uredbi. O tome podnose svaka tri meseca svoje izveštaje Saveznom Veću, čijim sastancima prisustvuju sa savetodavnim glasom.

Poverenici čuvaju neprikosnovenost masonskih načela i nastojavaju, da se među Ložinim Članovima neguje bratska ljubav i održava jedinstvo. Uz svaki eventualan spor, upućen od jedne Lože Saveznom Veću, mora da bude priloženo i Poverenikovo mišljenje. Protivu neizvršenja naređenja Velike Lože, rešenja Saveznoga Veća, ili ma kakvih drugih naloga, Poverenik dotične Lože podnosi žalbu Saveznom Veću.

DEO DRUGI

I F i n a n s i j s k a s r e d s t v a

§ 46.

Finansijska sredstva Velike Lože proističu iz ovih izvora:

a) iz osnovnih dažbina, što ih plaća svaka Loža pri njenom osvećenju ili afiliaciji jedamput za svagda. Ova dažbina ne može biti manja od 200 dinara;

b) iz ličnoga poreza Članova svih Loža. Ovaj porez ne može biti manji od 24 dinara, a plaća se pri svakom prijamu u članstvo, odnosno pri afiliacijama i uzdizanju na drugi i treći stupanj pojedinih članova i potom redovno svake godine;

c) iz članskih uloga, što ih plaćaju redovno svakoga meseca svi Članovi pojedinih Loža. Ovaj ulog ne može biti manji od 100 dinara godišnje; a Lože ga predaju Velikoj Loži tromesečno; i

d) iz dragovoljnih priloga, poklona i zaveštanja u novcu ili predmetima od izvesne vrednosti.

§ 47.

Velika Loža ima ovu imovinu:

a) glavnu riznicu;

b) fond za Otadžbinu;

c) fond za nevoljne.

Ali, ona može osnivati i druge fondove, i sticati nepokretnosti.

Gotovine svih fondova, sem glavne riznice, moraju biti deponovane u privilegovanom i glavnom novčanom zavodu u Beogradu; a svi ovi depoziti glasiće na svoje pravo ime.

Gotovina ovih fondova ne može se upotrebiti ninašto drugo do na ono, našto je opredeljena. O tom, kao i o postupanju sa glavnom riznicom, utvrdiće se postupak Statutom Velike Lože.

§ 48.

Godišnji računi Velike Lože zaključuju se na dan 31. decembra

svake godine. Njih sastavlja Veliki Rizničar na osnovi prihoda i rashoda njenih; a proverava ih Savezno Veće i podnosi Skupštini na odobrenje. No da bi Velika Loža mogla da jednovremeno podnese skupštini i predračun svih prihoda i rashoda za godinu što nastupa, dužne su sve Lože pod njenom zaštitom, da na 14 dana ranije podnesu Saveznom Veću predračune svojih prihoda i rashoda.

II Revizija Konstitucije

§ 49.

Konstitucija Velike Lože može se vazda podvrći reviziji, u celini ili u pojedinostima. Predloge mogu da podnose Lože i Savezno Veće.

Po svakom predlogu rešava Skupština kojoj je podnesen. Kad se i Skupština načelno saglasi za reviziju, upućuje se predlog bilo Saveznom Veću, bilo odboru ad hoc na formulisanje. Po ovako formulisanom predlogu donosi definitivno rešenje prva naredna Skupština.

DEO TREĆI

I Jovanovske Lože

§ 50.

Pre osnivanja jedne Jovanovske Lože pod zaštitom Velike Lože Srba, Hrvata i Slovenaca »Jugoslavija«, podnosi se ovoj molba, potpisana najmanje od sedmoro Braće, (od kojih pet treba da su na trećem stupnju) za dopuštenje, da mogu pod vedrim nebom osnovati jednu pravu i potpunu Ložu. Uz ovu molbu treba da budu priloženi razrešni listovi (pokrića) svih molilaca, ako su istupili redovno iz članstva druge Lože; ili potrebna uverenja o punolestvu i slobodnom raspolaganju sobom — ako su molioci iz profanih krugova.

§ 51.

Molbe za afiliaciju Lože sa urednim pokrićima, kao i molbe za osnivanje nove Lože upućuju se Saveznom Veću na rešavanje. Ono rešava fakultativno i većinom glasova, a odobrava rad privremeno i utvrđuje njihov računski odnos naspram Velike Lože. Definitivno odobrenje daje Skupština.

§ 52.

Po dobivenom odobrenju biraju nove Lože svoje privremene časnike i rade po Jovanovskim Ritualima i uputstvima Velike Lože.

§ 53.

Svečano osvećenje nove Lože vrši Velika Loža preko svojih delegata koji u isto vreme uzimaju pisan zavet od izabranih Časnika.

§ 54.

Jovanovske Lože rade samo na prvom, drugom i trećem stupnju. Prema tome, one ne mogu raditi niti u Savez primati po drugom kom obredu, niti preko trećega stupnja davati povišenja.

§ 55.

Lože koje bi radile protivno načelima Jovanovskoga reda i protivno naređenjima Velike Lože, mogu

da budu suspendovane od rada za izvesno vreme, ili i sasvim zatvorene. Predlog o tome podnosi Savezno Veće Skupštini na rešenje; a ova rešava većinom od 2/3 prisutnih glasova.

§ 56.

Svaka je Loža u pravu da istupi ispod zaštite Velike Lože. Motivisana molba za istup upućuje se Skupštini preko Saveznog Veća. U interesu je Velike Lože da, pre donesenoga rešenja o istupu, utiče na dotičnu Ložu, da odustane od svog traženja za istup i da ga povuče.

Skupština uvažava traženje, ako se ono ne kosi sa interesima Masonstva i ako nije u protivnosti sa pogodbama Velike Lože. Ali u svakom slučaju dotičnoj Loži mora biti naglašeno, da ona na teritoriji države Srba, Hrvata i Slovenaca ne može raditi kao prava i potpuna Radionica ni pod čijom drugom zaštitom. Međutim, pre rešenja i razrešenja, ona mora dovesti u red svoje računske odnose i obaveze naspram Velike Lože, a ujedno platiti i sav lični porez za dotičnu godinu.

§ 57.

Saobrazno Konstituciji i načelima Jovanovskoga reda, Lože su upravno-autonomne masonske Radionice. One sebi propisuju Statute, Rituale i Domaće Uredbe.

§ 58.

Statuti, Rituali i Domaće Uredbe pojedinih Loža stupaju na snagu, kad ih odobri Savezno Veće. Od toga vremena one mogu da primaju u Savez tražitelje, za koje nađu da odgovaraju opštim pogodbama za prijam.

§ 59.

Pre primanja tražitelja u Savez, Loža treba najopreznije da rešava po njegovoj molbi za primanje, i da najozbiljnije ispita njegov položaj i njegovu vrednost u profanom društvu. Za slučaj povoljnoga rešenja, Loža ne može obaviti primanje tražiteljevo pre no što dobije odobrenje od Velike Lože. A pri traženju ovoga odobrenja, Loža ima da podnese sve potrebne podatke o tražitelju. No kao prvobitna pogodba za stupanje u Savez važi, da je tražitelj slobodan čovek dobroga glasa, da uživa sva građanska i politička prava i da po svojoj moralnoj i intelektualnoj podobnosti ima pravo samoodređenja. Međutim svaki član Saveza mora da se izjasni na svoju poštenu reč, da ne pripada nikakvom tajnom udruženju.

§ 60.

Nijedan tražitelj ne može biti mlađi od 21 godine. Samo sinovi Masona, ako ih predlaže otac ili jedan od aktivnih Majstora, a uz pristanak njihovih eventualnih staratelja, primaju se i po navršetku 20. godine kao Luftoni. Međutim, niko ne može biti uzvišen na treći stupanj pre navršene 24. godine.

§ 61.

Svaki tražitelj ima svoga jemca odnosno kuma, u licu jednoga aktivnoga Člana dotične Lože, koji je na trećem stupnju.

§ 62.

Molba za primanje podnosi se Loži onoga Or., u kom i tražitelj boravi. No, ako u tom Or. nema Lože, on upućuje molbu najbližoj Samo u izuzetnim prilikama može

da se obavi primanje i u drugoj kojoj Loži. Ali u ovom slučaju treba da se izvesti Loža traziteljeva boravka, odnosno Loža najbliža njegovom boravku.

§ 63.

Ako tražitelj u Or., iz koga podnosi molbu, boravi u njemu od skora, treba tražiti informacije o njemu od Lože, gdje je ranije boravio, ili od Lože njegova porekla, ili najzad od Lože koja mu je bila najbliža.

§ 64.

O primanju u Savez rešava se tajnom balotažom. Ako se u urni nađu dve crne kuglice, smatra se da je tražitelj potpuno odbijen. A u slučaju, da u urnu padne samo jedna crna kuglica, može dotična molba, po isteku jedne godine dana, biti ponovo balotovana.

§ 65.

Između vremena, kad je molba podnesena i onoga, kad je balotaža izvršena, treba da prođe najmanje tri sedmice.

§ 66.

Masoni koji žele da se afiluju u drugu Ložu, prilažu uz svoju molbu propisan otpust svoje prve Lože. Glasanje o afiliaciji istovetno je kao i o primanju; a i odredbe iz § 62, 63, 64 i 65. obavezne su i u ovom slučaju.

§ 67.

Nijedan Učenik ne može da bude uzdignut na stupanj Pomoćnika pre no što prođe najmanje jedna godina dana od njegova primanja; a ni Pomoćnik ne može da bude posvećen za Majstora Kraljevske Umetnosti pre godinu dana. Izuzetak od ovoga pravila odobrava Velika Loža samo na naročito motivisan predlog.

§ 68.

Lože su u pravu da propišu i strože mere u pogledu primanja ili afiliacije, bilo samo za pojedine slučajeve, bilo uopšte. Ali su dužne da o tom izveste Veliku Ložu i traže njeno odobrenje.

§ 69.

Svakom je Masonu slobodno da istupi iz članstva svoje Lože. U tom slučaju podnosi joj motivisanu ostavku. Ali on može da traži i privremeno odsustvo, koje ne može biti duže od jedne godine dana. No u svakom slučaju dužan je da reguliše sve svoje računske obaveze naspram Lože.

§ 70.

Lože mogu da isključe svakoga onoga Člana iz Saveza, koji ne vrši masonske dužnosti i ne ispunjava računske obaveze, ili koji izgubi svoja građanska i politička prava, ili najzad koji svojim postupcima u porodičnom i uopšte profanom životu postane nedostojan Saveza. U svakom slučaju potrebno je da prethodi jedan nagoveštaj o isključenju; i tek kad to ostane besplodno, upućuju Ložini Časnici predlog Loži Majstora (rad na trećem stupnju) za isključenje.

Rešavanje o isključenju vrši se tajnom balotažom i sa većinom od dve trećine glasova. Isključeni je u pravu da se žali Saveznom Veću u roku od trideset dana, računajući od dana kad mu je isključenje saopšteno. Podnesenu žalbu uzima Savezno Veće u rešavanje na prvom svom sastanku.

Isključeni vraća Loži sva masonska odlikovanja (insinjije), obredna odela i masonske isprave. Njegovo isključenje saopštava se odmah Velikoj Loži, a ova obznanjuje to svima ostalim Ložama.

§ 71.

Svečano date obaveze o čuvanju masonskih tajna i uopšte o masonskim obredima ne razrešava se niko, bilo da istupi iz članstva propisno, bilo da bude isključen iz Saveza.

§ 72.

Rad u jednoj Loži ne može da se obustavlja, ni privremeno ni stalno, dokle god sedam Majstora hoće da ga nastave. Na slučaj stalne ili privremene obustave rada predaju se Velikoj Loži svi Rituali, Statuti i ostali Ložini predmeti. A ako ona proradi ponovo, vraća joj se ovo.

§ 73.

Lože, kao autonomne masonske Radionice, vode svoju korespondenciju neposredno i održavaju veze prijateljstva sa svima Ložama. Ali za jedan pozitivan savez s ovima, treba da imaju odobrenje Saveznog Veća.

§ 74.

Lože koje, u nedostatku svojih prostorija rade u prostorijama drugih Loža, podmiruju ovima troškove za ogrev, osvetlenje i uslugu, po sporazumu.

II Organi Jovanovskih Loža

§ 75.

Organi Jovanovske Lože su ovi:
Starešina ili njegov Zastupnik
Loža Časnika
Loža Majstora
Loža Pomoćnika i
Loža Učenika.

§ 76.

Starešina je Ložin neposredni upravnik i rukovođa svih radova u njoj. On drži, i naređuje drugom da drži, instrukcijone radove u Ložama svih stupnjeva.

§ 77.

Iz sredine Ložinih Časnika određuje Starešina jednoga ili više njih za spoljašnu reprezentaciju Ložinu.

§ 78.

Na radovima Ložinih Časnika rešavaju se specijalno pitanja disciplinskoga karaktera, a poglavito ona, za koja je potrebna diskrecija i za koja se nađe, da ih po svojoj prirodi ne treba rešavati otvoreno.

§ 79.

Časništvo je savetodavna i izvršna vlast u jednoj Jovanovskoj Loži. Ono se bira u Loži Majstora apsolutnom većinom glasova i po Ritualu. Mandat Ložinih Časnika traje jednu godinu dana. Ali oni mogu biti birani i na drugom izboru.

§ 80.

U jednoj Jovanovskoj Loži postoje ovi Časnici:

Starešina Lože, eventualno njegov Zastupnik,

I. i II. Nadzornik,
Tajnik,
Besednik,
Rizničar,
Obrednik,
Ispovednik,
Dvernik i
Milosrdnik.

No, u prilikama, a naročito pri osnivanju nove Lože, mogu se izvesna mesta Časnika privremeno spojiti, kao što se takođe, prema potrebi, mogu i dopunjavati drugim, ovde nepomenutim, časničkim mestima ili zastupnicima.

§ 81.

Na radovima Loža Majstora veća se i odlučuje definitivno:

a) o svemu, što se odnosi specijalno na stupanj Majstora, pa prema tome i na uzvišenje Pomoćnika za Majstora Kraljevske Umetnosti;

b) o svemu, što se odnosi na Rituale svih stupnjeva (1., 2. i 3.), odnosno na njihovu promenu, dopunu ili izmenu;

c) o zaključivanju ugovora prijateljstva ili Saveza s drugim Ložama, pogledom na § 73. ove Konstitucije;

d) o izmenama Statuta i Domaće Uredbe—Lože;

e) o svima drugim pitanjima, kao n. pr. o pripremanju materijala za izbore i t. d.

Odluke majstorske Lože saopštavaju se redovno Loži Pomoćnika.

§ 82.

Loža Pomoćnika radi u prisustvu Majstora. Ona drži instrukcijona predavanja Pomoćnicima i uzdiže Učenike na drugi stupanj. Na ovim radovima imaju Majstori i Pomoćnici jednako pravo glasa.

§ 83.

Loža Učenika radi u prisustvu Majstora i Pomoćnika sa jednakim pravom glasa. Ona je u pravu:

1. da prima nove tražitelje u Savez i da afiluje Braću iz drugih Or. kao svoje aktivne Članove;

2. da rešava sva računska pitanja Ložina;

3. da raspravlja i druga pitanja, ukoliko to nije ograničeno u § 81. ove Konstitucije;

4. da sudeluje u svima izborima, sem izbora predviđenog u § 79. ove Konstitucije.

§ 84.

Prilikom primanja, afiliacije, uzvišenja ili posvećenja radi se isključivo po Ritualima Jovanovskog Reda. Inače može da se radi i na Konferencijama. Donesena rešenja obavezna su za sve Članove dotičnih Loža.

§ 85.

Na sve sastanke, stalno utvrđene i prethodno obznanjene, dolazi se bez naročitoga pozivanja. A u izuzetnim prilikama obznanjuju se sastanci sporazumno.

III. Finansijska sredstva Loža

§ 86.

Za postignuće ciljeva raspolažu Lože ovim sredstvima:

a) lični porez, pogledom na § 46. pod *b);*

b) godišnji članski ulog, pogledom na § 46. pod *c);*

c) osnovna dažbina, za osvećenje ili afiliaciju Lože, pogledom na § 46. pod *a);*

d) dažbina za uzvišenja na 2. i 3. stupanj, koja ne može biti manja od 50 odnosno 100 dinara;

e) dažbina za prijam tražitelja ili afiliaciju Braće, koja ne može biti manja od 150, odnosno 50 dinara.

DEO ČETVRTI

Prelazna Naređenja

§ 87.

Prvi Statut Velike Lože za vršenje svih odredaba ove Konstitucije propisaće naročiti Odbor u sporazumu sa Saveznim Većem.

§ 88.

Ova Konstitucija Velike Lože Srba, Hrvata i Slovenaca stupa na snagu od dana, kad je potpiše Veliki Majstor Lože, a prema potpiše I. Veliki Tajnik.

ZAKLJUČAK.

§ 89.

Ova Konstitucija primljena je na Vanrednoj Skupštini u Or. Zagrebu, održanoj na dan 8. juna 1919. godine, u prisustvu aktivnih Članova pravih i potpunih Loža:

»Sloga, Rad i Postojanstvo« u Or. Beogradu,

»Pobratim« u Or. Beogradu,

»Šumadija« u Or. Beogradu,

»Kosovo« u Or. Skoplju,

»Budnost« (Vigilantia) u Or. Oseku,

»Ivan Grof Drašković« u Or. Zagrebu i

»Maksimilijan Vrhovac« u Or. Zagrebu.

§ 90.

Na istoj Vanrednoj Skupštini odobrena je ova Konstitucija jednoglasno i izvršen izbor Velikih Časnika Velike Lože i Članova Saveznoga Veća.

10. juna 1919. u Or. Beogradu.

Veliki Majstor
Vel. Lože SHS »Jugoslavija«
GJORGJE WEIFERT v. r.:

I. Veliki Tajnik:
JOV. ALEKSIJEVIĆ v. r.